

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/10/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201672
Dátum vydania rozhodnutia:	09.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012201672.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: L., narodeného X.X.XXXX, štátneho príslušníka C., podľa vlastného udania v zahraničí bytom naposledy: P. aktuálne s miestom pobytu F., zastúpený Mgr. Jarmilou Várgovou, advokátkou, AK Brečtanova 21, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, Bratislava, (pôvodne Migračný úrad MV SR, Pivonková č. 6, Bratislava), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-227-23/PO-Ž-2012 zo dňa 3. augusta 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.novembra 2012 č. k. 9Sza 60/2012-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.novembra 2012 č. k. 9Sza 60/2012-37 zmeňuje tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-227-23/PO-Ž-2012 zo dňa 3. augusta 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 275,94 Eur titulom trov právneho zastúpenia, do rúk právnej zástupkyne navrhovateľa Mgr. Jarmily Várgovej, advokátky, AK Brečtanova 21, Bratislava, a to do 10 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Predmet veci

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-227-23/PO-Ž-2012 zo dňa 3. augusta 2012, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl a podľa §13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu neposkytol doplnkovú ochranu. O trovách konania rozhodol ta, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že vo veci doplnil dokazovanie vyhľadáním poznatkov, týkajúcich sa ochranky M. B.. Zistil, že všetky textové a obrazové správy o ochranke M. B.

svedčia o tom, že ochranka bola zložená výlučne zo žien, ktoré zistenie korešponduje so správami, založenými v spise odporcu. O tejto skutočnosti súd vyhotovil úradný záznam, ktorý sa nachádza v súdnom spise. Pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa súd podrobne oboznámil s obsahom prvostupňového správneho spisu ČAS: MU-227/PO-Ž-2012.

Z jeho obsahu zistil, že navrhovateľ v priebehu podania vysvetlenia na polícii (16. mája 2012) uviedol, že 4. mája 2003 mal v Líbyi autonehodu. Na štvrtý deň po nej vycestoval legálne do Švajčiarska, kde bol operovaný, následne pricestoval na Slovensko - do kúpeľov v Piešťanoch, kde sa liečil a v roku 2006 aj oženil so slovenskou štátnou občiankou. Tu zotrval osem rokov na základe opakovane predĺžovaného povolenia k tolerovanému pobytu. V apríli roku 2011 požiadal o predĺženie svojho cestovného dokladu, resp. o vydanie nového, pretože 3. mája 2011 mu skončila platnosť tohto dokladu. Pretože vybavenie jeho žiadosti sa predĺžovalo, kontaktoval svojho brata v Líbyi, ktorý mu doručil doklad o tom, že líbyjské úrady zaslali veľvyslanectvu v Bratislave súhlas s kladným vybavením jeho žiadosti. Následne bola navrhovateľovi predĺžená platnosť jeho cestovného pasu do 2. apríla 2014. Nakoľko však z týchto dôvodov zmeškal lehotu na predĺženie udeleného povolenia k trvalému pobytu, príslušný správny orgán mu oznámil, že na Slovensku sa zdržuje nelegálne a že bude zo slovenského územia vyhostený. Aby zabránil hroziacemu vyhosteniu, požiadal 16. mája 2012 o azyl z dôvodu obavy o život a z rodinných dôvodov.

Zo skenu a fotokópie navrhovateľovho cestovného dokladu je podľa krajského súdu zjavné, že tento bol vydaný 6. mája 2003 s platnosťou do 5. mája 2007, následne s predĺženou platnosťou do 4. mája 2009, do 3. mája 2011 a následne do 2. mája 2014. Prvé povolenie k trvalému pobytu na Slovensku bolo vydané 9. marca 2007 na dobu 5 rokov - do 6. marca 2012.

V priebehu vstupného pohovoru (24. mája 2012) navrhovateľ o. i. uviedol, že v období rokov 2000 - 2003 pracoval v ochranke prezidenta B. v ktorej pracovali aj ženy. Bol zaradený ako vojak s hodnosťou „arif“ - poručík, útvar v ktorom slúžil nemal žiaden oficiálny názov. Uviedol tiež, že nikdy na nikoho v rámci výkonu služby nezaútočil, že jeho otec je nezamestnaný, predtým pracoval v štátnej naftárskej firme v meste Syrt (kde žije aj v súčasnosti) v revolučnej komisii. Z troch vlastných súrodencov dvaja žijú s otcom, jeden študuje v Londýne. Ďalší piati nevlastní súrodenci žijú tak isto s otcom v meste Syrt. V roku 2006 sa zosobášil so slovenskou štátnou občiankou, ktorej (aktuálne plnoletú) dcéru si osvojil. Uviedol, že nebol členom žiadnej politickej strany či hnutia, že nebol trestne stíhaný. K dôvodom svojej žiadosti uviedol, že v Líbyi došlo k zmene režimu, pričom ľudia ako on (keďže pracoval v ochranke býv. prezidenta B.) ľudia zabíjajú priamo na ulici, resp. že ich stíhajú. Uviedol tiež, že pochádza kadáfího mesta a preto sa tam nemôže cítiť bezpečne, že jeho otca vyhodili z práce a že aj jeho súrodenci majú problémy - prišli o majetky. Od roku 2003 bol v Líbyi trikrát, naposledy v roku 2010. Uviedol tiež, že iné doklady totožnosti okrem cestovného pasu nemá. V spise je založený text rozhovoru, ktorý poskytol navrhovateľ denníku Plus jeden deň, podľa ktorého je synovec bývalého prezidenta B., pracoval ako veliteľ jeho ochranky, pričom pri výkone tejto služby utrpel úraz - B. vozil v obrnených limuzínach. O líbyjských povstalcoch sa vyjadril ako o potkanoch a krysách, ktorých čaká vojna v uliciach a pred ktorými nebude utekať. 31. júla 2012 bol s navrhovateľom vykonaný doplnujúci pohovor v priebehu ktorého uviedol o. i., že údaje v článku z 24. augusta 2011 sú nepravdivé, že s novinárom z uvedeného denníka sa stretol a dal mu rozhovor, ale potom to ľutoval, pretože novinár v článku napísal to, čo nikdy nepovedal. Uviedol tiež, že pochádza z kmeňa B.. Konkretizoval, že prezident mal aj ženskú ochranku, ktorá plnila tie isté úlohy ako „my“, iba pri kontrole mužskí ochrancovia kontrolovali mužov a ženské ochrankyne kontrolovali ženy. Ženské ochrankyne boli zaradené do ochranky ako takej, bezprostrednú ochranu prezidenta tvorili dvaja muži a jedna žena. Uviedol tiež, že útvar ktorý chránil prezidenta sa volal P.. V spise sa nachádzajú relevantné správy o krajine pôvodu navrhovateľa, identifikované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a obsahovo zamerané na informácie o ochranke prezidenta B. a na aktuálne zaobchádzanie s osobami, ktoré pracovali pre prezidenta, na postavenie osôb pochádzajúcich z kmeňa B., na existenciu zoznamu hľadaných osôb, na zaobchádzanie s líbyjskými navrátilcami.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca pri vydaní rozhodnutia vychádzal tak z obsahov pohovorov vykonaných s navrhovateľom, ako aj z vyhľadaných a do spisu založených správ. Takto vykonané dokazovanie súd pokladá za dostatočné, nakoľko ako celok bolo zamerané na objasnenie dôvodov, ktoré navrhovateľ uviedol ako dôvody svojej

žiadosti o azyl. Navrhovateľ odporcovi na strane jednej v návrhu vyčítal, že sa nezaoberal jeho politickými názormi, pričom na strane druhej mu vyčítal, že jeho žiadosť neposúdil ako žiadosť podanú „na mieste“. Už z púheho posúdenia týchto námietok je zjavné, že tieto námietky si navzájom odporujú, naviac ak z rozhodnutia je zrejmé, že žiadať bola posúdená de facto ako žiadosť „na mieste“ - vo vzťahu k tejto otázke vid' odôvodnenie tohto rozsudku vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia veci. Táto námietka nie je dôvodná: Odporca nepoprel v rozhodnutí, že navrhovateľ bol počas obdobia pádu režimu prezidenta B. mimo Líbye, nepoprel mesto narodenia a pôvodného bydliska a podobne ako aj navrhovateľom proklamovanú kmeňovú príslušnosť. Vyhľadal a do spisu založil správy o aktuálnom postavení osôb blízkych B., resp. osôb aktívne podporujúcich jeho režim, resp. patriacich do jeho klanu. Ak navrhovateľ tvrdí, že by bol jeho život práve z dôvodu jeho kmeňovej príslušnosti, resp. z dôvodu jeho pôvodného postavenia ohrozený, aktuálne politické názory navrhovateľa by boli absolútne nepodstatnými, pretože proklamované ohrozenie nemalo pôvod v jeho politických názoroch, ale v klanovej príslušnosti, resp. v zamestnaní navrhovateľa (ako to tvrdí) ako ochrankára prezidenta B.. Na otázku pôsobenia navrhovateľa v ochranke - na otázku jeho konkrétnych činov počas výkonu tejto činnosti bol navrhovateľ dopytovaný. K otázke existencie zoznamu či zoznamov hľadaných osôb krajský súd poznamenal, že táto námietka nie je podstatnou. Je tomu tak preto, lebo podľa oficiálneho potvrdenia, ktoré sám navrhovateľ predložil v konaní o predĺženie starého cestovného dokladu či o vydanie nového Líbyjskému veľvyslanectvu v Bratislave v roku 2012, navrhovateľ nie je hľadanou osobou. Navrhovateľ odporcovi tiež vyčítal, že ho nevyzval na predloženie dôkazov, podporujúcich jeho tvrdenia. Ani táto námietka podľa krajského súdu nie je dôvodná - odporca vo vstupnom pohovore výslovne vyzval navrhovateľa na predloženie takýchto dôkazov a to položenou otázkou č. 42. spísaného dotazníka. Navrhovateľ mal teda možnosť predložiť odporcovi dôkazy, včítane tých, ktoré predložil v konaní na súde. Ak tak neurobil, jeho opomenutie a dôsledky z toho plynúce nemôže pričítať na vrub odporcu. Navrhovateľ súdu navrhol nariadiť za účelom zistenia pravosti ním predložených dôkazov znalecké dokazovanie. Krajský súd k takémuto dokazovaniu nepristúpil z dôvodu, že pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia vychádzal zo skutkového stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.) a aj preto, že ak tieto dôkazy existovali v čase konania pred odporcom, mal ich navrhovateľ odporcovi predložiť v zmysle jeho výzvy. Naviac takéto dokazovanie prekračuje rámec súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia. Podobne krajský súd nepokladal za potrebné vypočúť navrhovateľa k otázkam jeho politických názorov či pôsobenia v ochranke prezidenta B. a to jednak z dôvodu vyššie uvedeného, resp. preto, lebo osobitne k otázke pôsobenia navrhovateľa v ochranke prezidenta bol podľa názoru súdu podrobne vypočutý v priebehu konania pred odporcom. I keď sa krajský súd nezaoberal navrhovateľom predloženými dôkazmi - preukazmi, pokladá si za povinnosť poznamenať, že: 1/ Navrhovateľ v priebehu pohovorov uviedol, že počas pôsobenia v ochranke prezidenta bol zaradený ako vojak v hodnosti poručíka - na predloženom preukaze č. S63329 je však ako jeho hodnosť uvedené „desiatnik“. 2/ Na tomto preukaze je ako dátum jeho vydania uvedený dátum 7. júna 2010, pričom podľa navrhovateľovho vyjadrenia bol naposledy v Líbyi vo februári 2010. 3/ navrhovateľ v priebehu vstupného pohovoru uviedol, že útvar v ktorom vykonával svoju činnosť ochrankára nemal žiaden názov. V priebehu doplňujúceho pohovoru už uviedol názov „Sria al- Hirasa, pričom tento názov nefiguruje na žiadnom z predložených dokumentov. 4/ Navrhovateľ v priebehu vstupného pohovoru uviedol, že okrem cestovného pasu nemá žiaden doklad totožnosti. V konaní pred súdom už však predložil dôkazy - preukazy, ktoré (bez ohľadu na skutočnosť či ide i pravé alebo nepravé doklady) svojím obsahom sú preukazmi totožnosti.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci krajský súd uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná.

Vo vzťahu k neudeleniu azylu: Navrhovateľ svoju žiadosť o azyl odôvodňoval jednak obavami, plynúcimi z jeho predchádzajúceho jeho pôsobením v ochranke prezidenta Kádáfího (vo vzťahu k zaobchádzaniu s takýmito ľuďmi po páde režimu prezidenta B.) a jednak z dôvodu zlúčenia rodiny.

Pokiaľ ide o dôvod zlúčenia rodiny krajský súd uviedol, že odporca správne poukázal na skutočnosť, že ani navrhovateľova manželka ani jeho (plnoletá a adoptovaná) dcéra nie sú azylantmi a teda nebola naplnená podmienka poskytnutia azylu podľa § 10 zákona o azyly.

Odporca správne posúdil navrhovateľovu žiadosť o azyl z pohľadu jej posúdenia ako žiadosti, podanej „na mieste“. Ako to vyplýva z obsahu navrhovateľovej žiadosti o azyl, ako aj z podaného opravného prostriedku, navrhovateľ vymedzil ako prvotný dôvod jeho pôsobenie v ochranke prezidenta B. v dôsledku čoho sa obával o svoju bezpečnosť. Tiež uviedol, že sa nikdy nepodieľal na žiadnych represívnych akciách. V konaní teda bolo prioritným potvrdenie či popretie tejto skutočnosti (pôsobenie navrhovateľa v ochranke). Odporca správne poukázal v odôvodnení rozhodnutia na spornosť, teda nedôveryhodnosť takéhoto jeho tvrdenia. Vychádzal pritom z informácií, ktoré navrhovateľ poskytol vo vzťahu k tejto ozbrojenej zločke, ktoré informácie konfrontoval s vyhladanými správami. Krajský súd uviedol, že doplnil dokazovanie v tomto smere a zistil, že ochranu prezidenta Kaddáfího zabezpečovali výlučne ženy (známe ako „Amazonky“, ako to vyplýva zo správ založených v spise odporcu). Týmto doplnením dokazovania sa iba potvrdilo odporcovo konštatovanie o nedôveryhodnosti tvrdenia navrhovateľa. Ak teda navrhovateľ nemohol byť osobným ochrancom prezidenta Kaddáfího, nemal dôvod k obavám, ktoré prezentoval. Nebol teda naplnený jeden z predpokladov udelenia azylu - odôvodnenosť prezentovaných obáv. Navyše v tejto súvislosti nemohol byť naplnený ani ďalší predpoklad - dôvod prezentovaných obáv, ktorý podľa § 8 zákona o azyle musí spočívať v rase, národnosti, náboženstve, v zastávaní určitých politických názorov či príslušnosti k určitej sociálnej skupine žiadateľa o azyl. Nad rámec uvedeného súd poznamenáva, že zistenie nedôveryhodnosti žiadateľa o azyl (navrhovateľa) je bez ďalšieho dôvodom k neudeleniu azylu.

Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia precizoval tiež svoju správnu úvahu, týkajúcu sa neudelenia azylu z humanitných dôvodov. Na udelenie tohto „druhu“ azylu niet právneho nároku a teda ak odporca neaplikoval v rozhodnutí § 9 zákona o azyle, pričom dôvody ktoré ho k tomu viedli v rozhodnutí uviedol, nemožno jeho postup podľa krajského súdu pokladať za rozpor so zákonom.

Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany krajský súd uviedol, že zákon o azyle v ust. § 2 písm. f/ konkretizuje okolnosti, ktoré považuje za vážne bezprávie, teda okolnosti v prípade ktorých je poskytnutie doplnkovej ochrany dôvodné. Ako to vyplýva zo samotného obsahu navrhovateľových výpovedí, nebolo voči nemu vedené žiadne trestné stíhanie, nebol odsúdený k trestu smrti a dokonca nie je ani osobou, hľadanou líbyjskými autoritami. Nejestvuje teda dôvod vážneho bezprávia, uvedený v bode 1. citovaného zákonného ustanovenia. Navrhovateľ v návrhu namietal, že odporca nevyhľadal a do spisu nezaložil správy o zaobchádzaní s osobami, uväznenými v Líbyi. Podľa názoru súdu takéto dokazovanie v napadnutom konaní nebolo potrebné, nakoľko sa v ňom nepreukázalo, že by navrhovateľovi hrozilo jeho uväznenie. Navrhovateľ nie je hľadanou osobou, nebolo a nie je voči nemu vedené žiadne trestné stíhanie a ani líbyjskí navrátilci sa pri svojich návratoch nestretávajú s takouto hrozbou, resp. zlým zaobchádzaním. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že v prípade navrhovateľa nejestvuje ani bezpečnostné riziko § 2 písm. f/ bod 2. zákona o azyle. Ako to bolo vyššie konštatované, pôsobenie navrhovateľa v ochranke prezidenta B. sa nepotvrdilo, resp. takéto jeho tvrdenie bolo vyvrátené. Ak teda navrhovateľ nepôsobil v uvedenej ochranke, nemôže existovať obava z ev. pomsty tretích subjektov z tohto dôvodu. Krajský súd pri hodnotení tohto výroku napadnutého rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ vo vstupnom pohovore neuviedol, žeby bol príslušníkom kmeňa B., hoci bol na svoju národnosť a etnický pôvod dopytovaný. Urobil tak až po dvoch mesiacoch v priebehu doplňujúceho pohovoru, ktorá skutočnosť značne spochybňuje takéto jeho tvrdenie! I napriek tomu odporca vyhľadal a do spisu založil správy týkajúce sa otázky vzťahu príslušníkov kmeňa „Gaddadfa“ a tretích subjektov. Z týchto správ vyplýva, že za istých okolností môžu byť príslušníci tohto kmeňa ohrození - ide však o prípady, kedy sa takéto príslušníci aktívne zúčastňovali na represáliách kaddáfího režimu. To však nie je prípad navrhovateľa, nakoľko tento takéto svoje počínanie vylúčil, pričom sa ani nepotvrdila navrhovateľovo pôsobenie v ochrane prezidenta. Navrhovateľ pochádza z mesta Syrta, ktoré je považované za mesto stúpencov B.. Ani táto skutočnosť nemôže byť dôvodom pre poskytnutie doplnkovej ochrany navrhovateľovi, pretože nikto z jeho najbližšej početnej rodiny bývajúcej v Syrte nemá žiadne problémy. Pokiaľ ide o tretí dôvod vážneho bezprávia (§ 2 písm. f/ bod 3. zákona o azyle) možno na základe správ o krajine pôvodu konštatovať, že situácia v Líbyi sa stabilizovala a teda že v čase vydania napadnutého rozhodnutia nebolo možné túto charakterizovať ako vnútroštátny ozbrojený konflikt.

Pretože odporca v konaní o posúdení navrhovateľovej žiadosti o azyl podanej „na mieste“ vykonal zákonným spôsobom dostatočné dokazovanie, zamerané na zistenie stavu vecí a to predovšetkým s poukazom na navrhovateľom tvrdené skutočnosti, pretože na základe vykonaného dokazovania sa nepotvrdili skutočnosti prezentované navrhovateľom v dôsledku čoho odporca správne navrhovateľovi neudelil azyl a pretože v prípade navrhovateľ nejestvujú dôvody poskytnutia doplnkovej ochrany súd dospel k názoru, že navrhovateľove námietky podané voči rozhodnutiu odporcu nie sú dôvodné a preto napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil ako správne a zákonné.

II.

Argumentácia odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhované dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Navrhovateľ poukázal na to, že je štátnym príslušníkom Líbye. Nakoľko ako príslušník kmeňa Kadáfí a bývalý člen ochranky prezidenta B. sa po páde jeho režimu cítil pre prípad návratu do krajiny pôvodu ohrozený na svojom živote, požiadal 16. mája 2012 pred pracovníkmi Oddelenia azylu PZ Gbely Adamov o azyl. Migračný úrad jeho žiadosť preskúmal a dňa 3. augusta 2012 vydal rozhodnutie č. ČAS: MU-227-23/PO-Ž-2012, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl a neposkytol doplnkovú ochranu. Navrhovateľ je štátnym občanom Líbye, príslušníkom kmeňa Kadáfí. Súčasne je osobou, ktorá po dlhé roky pracovala ako člen ochranky L. v roku 2003 vycestoval z krajiny pôvodu legálne (za účelom liečby) a legálne sa aj zdržiaval v zahraničí, posledné roky strávil mimo miesta svojho trvalého pobytu - od roku 2007 do roku 2012 mal dokonca trvalý pobyt na území Slovenskej republiky; tento sa mu nepodarilo v roku 2012 predĺžiť kvôli obštrukciám súvisiacim so zaobstaraním nového cestovného pasu prostredníctvom ambasády, resp. kvôli obmedzeným službám poskytovaným ambasádou z dôvodu politických zmien v krajine, čím uplynula lehota na podanie žiadosti o trvalý pobyt na neobmedzený čas (o ktorý nemohol bez platného pasu zažiadať).

Počas jeho pobytu mimo krajiny svojho pôvodu došlo k dramatickej zmene politických pomerov, následkom čoho sa navrhovateľ stal osobou spĺňajúcou kritéria azylanta sur place. Rodina navrhovateľa, ktorá zostala v krajine pôvodu, čelí v súčasnosti prenasledovaniu (jeho brat J. je neoprávnene uväznený ozbrojenou skupinou, všetci zostali bez práce a prišli o majetky), z čoho vyplýva aj realita jeho obáv z prípadného návratu do krajiny pôvodu pred prenasledovaním z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine (zamestnanec ochranky L. a súčasne príslušník kmeňa Kadáfí), resp. z dôvodu zastavania určitých politických názorov. Navrhovateľ poukázal na to, že jeho obavy sú opodstatnené. Je ťažko telesne postihnutý a má na Slovensku svoju rodinu.

Krajský súd v Bratislave však potvrdil rozhodnutie migračného úradu a vo svojom rozhodnutí konštatuje okrem iného, že nie je dôvodná námietka nedostatočne zisteného stavu vecí navrhovateľa, nakoľko odporca navrhovateľa vypočul a do spisu založil dohľadané správy; rovnako mu nemožno na vrub pričítať „opomenutie navrhovateľa“ predložiť dôkazy pri ústnom pohovore, podľa názoru súdu nebol odporca povinný vyzvať navrhovateľa na dodatočné predloženie dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia a z tohto dôvodu nenariadil ani znalecké dokazovanie pravosti dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia - naopak, osvojil si názor, že sú pochybnosti o ich pravosti, nie je dôvodná námietka nesprávneho právneho posúdenia vecí v kontexte zlúčenia rodiny a obáv o vlastnú bezpečnosť, a to v prvom prípade z dôvodu nenaplnenia podmienok na zlúčenie rodiny a v druhom prípade z dôvodu nedôveryhodnosti tvrdení navrhovateľa v súvislosti s neudelením humanitného azylu súd skonštatoval, že odporca sa touto otázkou zaoberal a azyl neudelil, čo bolo v súlade s dikciou zákona, podľa ktorého odporca „môže“ udeliť azyl z humanitného dôvodu; toto svoje rozhodnutie údajne odporca aj náležite „precizoval“. V kontexte neudelenia doplnkovej ochrany sa opätovne odvoláva na nedôveryhodnosť navrhovateľa a jeho tvrdení o pôsobení v ochranke Kadáfího, a tým pádom na neexistenciu hrozby vážneho bezprávia.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že tvrdenia krajského súdu a tvrdenia odporcu sú nesprávne a sú v rozpore so zákonom a skutkovým stavom veci. Podľa navrhovateľa existuje množstvo dôkazov, ktoré jeho tvrdenia potvrdzujú: navrhovateľ riadne svoju žiadosť o azyl zdôvodnil a vysvetlil dôvody, pre ktoré má obavy pred prenasledovaním. Riadne sa vyjadril k jednotlivým dôvodom, vysvetlil svoje pôsobenie v B. ochranke, zodpovedal na pohovore pred odporcom každú položenú otázku. Navrhovateľ si nezvolil právneho zástupcu na zastupovanie pri pohovore, nikdy predtým o azyl nežiadal a zrejme ani pôvodne nepredpokladal, že nastane situácia, kedy o azyl bude musieť požiadať (pôvodne si riešil svoj pobyt na území Slovenskej republiky prostredníctvom trvalého pobytu), avšak z dôvodu veľkých politických zmien v krajine jeho pôvodu, ktoré súčasne znamenajú takú zmenu politickej situácie, pre ktorú sa stal utečencom sur place, sa mu nepodarilo včas si zaobstarať cestovný doklad, ktorý je potrebný na predĺženie pobytu. Navrhovateľ následne, nie však ako dôsledok neudelenia trvalého pobytu, ale ako následok politických zmien, požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky. Podľa navrhovateľa je pochopiteľné, že každá osoba, ktorá má nejakú formu pobytu (obzvlášť trvalý pobyt takú dlhú dobu, ktorý mu už zakrátko v budúcnosti mohol otvoriť dvere aj ku slovenskému štátnemu občianstvu), sa bude prioritne usilovať o zachovanie si tejto formy pobytu. Z rovnakých príčin, z akých sa stal utečencom sur place, sa mu to však nepodarilo. Podanie žiadosti o udelenie azylu je tak len logickým dôsledkom vzniknutej situácie, ktorá však mala svoj pôvod v zmene politických pomerov (nie v samotnom neudelení trvalého pobytu). Nesúhlasil s tvrdením odporcu, že si takýmto spôsobom chce iba riešiť svoj pobyt na území Slovenskej republiky.

Navrhovateľ priznal, že počas pohovoru urobil chybu - nepredložil doklady, ktoré mal u seba a ktoré preukazovali jeho pôsobenie v ochranke L.. Nie je právne vzdelaný, nemal pri sebe právnik. Správnym orgánom (odporcom) bol poučený o jeho povinnostiach vypovedať pravdivo, čo aj urobil. No nebol poučený o tom, že v prípade, ak nepredloží všetky dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, ktoré má k dispozícii, tieto mu nebudú neskôr (v prípade podania oprávneného prostriedku) akceptované. Podľa vyjadrenie krajského súdu, navrhovateľ bol vyzvaný otázkou č. 42 dotazníka na predloženie akýchkoľvek dôkazov, ktoré by mohli podporiť dôvody žiadosti o udelenie azylu. Zdôraznil, že ide o dotazník, a každý obsahuje v jeho preddefinovanej verzii túto otázku (už napísanú v zápisnici). Ako je však z neho zjavné, na túto otázku navrhovateľ neodpovedal („-“, ako odpoveď aj v iných otázkach znamená, že sa dotazovaného netýkajú). Zo všeobecne položených otázok typu: „Chcete niečo uviesť na záver?“, či „Uviedli ste všetky Vaše dôvody pravdivo a vyčerpávajúco?“ nemusí správny orgán zistiť všetky skutočnosti, nakoľko dotazovaný si buď v danom stresovom momente nemusí spomenúť na „všetky skutočnosti“ alebo ho nemusí napadnúť, že by mal označiť všetky dôkazy, resp. že vec, ktorú má u seba, môže predstavovať dôkazný prostriedok. Z tohto dôvodu je práve povinnosťou správneho orgánu zistiť správne vedeným pohovorom všetky skutočnosti, ktoré mu umožnia riadne rozhodnúť vo veci. Krajský súd mal preto podľa navrhovateľa pripustiť vykonanie dôkazu - preukázanie pravosti dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia a v prípade údajných nezrovnalostí, dať možnosť navrhovateľovi tieto vysvetliť. Je otázne, či sa takýto postup krajského súdu nenapĺňa znaky konania, ktorým sa odníma možnosť navrhovateľa konať pred súdom, resp. právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (nakoľko sa súd v konečnom dôsledku k týmto dôkazom vyjadruje ako ku nedôveryhodným).

Krajský súd k námietke navrhovateľa o nedostatočne zistenom stave veci a k návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania o pravosti dokladov preukazujúcich pôsobenia navrhovateľa v ochranke B., sa postavil odmietavo práve s odkazom na preskúmanie veci v čase vydania rozhodnutia a tieto dôkazy neakceptoval - iba poukázal na údajné rozpory v skutočnostiach v nich uvedených a pôvodnou výpoveďou navrhovateľa. Keby krajský súd predložené dôkazy riadne vykonal, mohol by navrhovateľ bez problémov vysvetliť údajné rozpory vo výpovediach. Navrhovateľ by mu v takom prípade mohol riadne vysvetliť aj nedorozumenie v súvislosti s údajným do výpovede nezapadajúcim dátumom vydania dokladu - ktorý bol údajne vydaný až po jeho odchode z Líbye, čo však nie je pravda, nakoľko navrhovateľ sa vtom čase riadne v Líbyi zdržiaval (pobudol tu tri mesiace práve za účelom vybavenie si „nových“ dokladov z dôvodu priznania dôchodku).

Údajná nedôveryhodnosť navrhovateľa je podstatným dôvodom na neudelenie azylu. Dokladmi o jeho príslušnosti, mohol krajský súd dospieť k opačnému názoru, že navrhovateľ je dôveryhodný. Avšak aj

iné podporné dôkazy a informácie preukazujú pravdivosť jeho tvrdení. Podľa dostupných správ (napr. Správy o krajine pôvodu Líbya, UK Border Agency, z 19. decembra 2012, dostupná, online: 12.pdf?view=Binary, navštívená dňa 16. januára 2012,) za B. bolo možné cestovanie len so značnými problémami, nakoľko často krát dochádzalo k svojvoľnému zadržaniu, či nevydaniu cestovného pasu. Navrhovateľ s uvedeným v čase jeho vycestovania z Líbye za vlády L. nikdy nemal, je preto aj z iba tejto správy pravdepodobné, že bol osobou spriaznenou s L.. Naopak, jeho problémy sa začali až zvrhnutím jeho vlády. Tvrdenie krajského súdu, že pochybnosti o jeho dôveryhodnosti vyvstávajú aj z dôvodu, že členmi ochranky L. boli údajne výlučne ženy, je podľa navrhovateľa rovnako nepravdivé. Navrhovateľ poukázal na to, že minimálne jeden zdroj poukazujúci na to, že členmi ochranky boli aj muži (správa novinárky L. o jej účasti na tlačovej konferencii: Zdroj: The Huffington Post: Gadaffi's "Green Revolution" turns 40, publikované: 31. augusta 2009, [online] (cit. 17. decembra 2012)

Navyše, ani správny orgán a ani krajský súd si nevyhľadal informácie týkajúce sa mužských členov ochranky.

Namietal tak tvrdenie krajského súdu (ako i odporcu) o nedôveryhodnosti tvrdení navrhovateľa a neodôvodnené spochybnenie pravdivosti jeho príbehu. Jeho tvrdenia sú konzistentné a bez vnútorných rozporov, a pokiaľ došlo k nesprávnemu pochopeniu niektorých výpovedí navrhovateľa, bol tu priestor na vysvetlenie, ktoré veci ozrejmuje.

Z uvedeného je podľa navrhovateľa zrejmé, že krajský súd, ako aj odporca, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, resp. na základe ním vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Krajský súd okrem ďalšieho k námietke navrhovateľa, že jeho žiadosť nebola posudzovaná ako žiadosť „na mieste“, uvádza, že odporca za touto žiadosťou ako žiadosťou „sur place/na mieste“ zaoberal. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia tak správneho orgánu (odporcu), ako aj krajského súdu je však zjavná argumentácia tým, že navrhovateľ sám nebol terčom útokov počas jeho pobytu v krajine pôvodu a nepreukázal jeho ohrozenie. Ako utečenec na mieste však nemal ako preukázať osobnú skúsenosť s takýmto konaním. Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že osud jeho rodiny, ktorá zostala v krajine pôvodu (všetci postupne prišli o prácu a majetok a jeho brat bol neoprávnene zadržaný a uväznený) sú v kontexte všeobecne dostupných správ o vnímaní a osudoch podporovateľov B. vlády dostatočným dôkazom preukazujúcim hrozby v prípade jeho návratu. Na základe toho mala byť aj jeho žiadosť o udelenie azylu posudzovaná.

K tvrdeniu krajského súdu ohľadom posudzovania možnosti udelenia azylu z humanitných dôvodov, navrhovateľ vzniesol námietky. Podľa navrhovateľa je zrejmé, že ide o správnu úvahu správneho orgánu, pričom súdy môžu v súlade s § 245 OSP preskúmať iba, či takéto rozhodnutie nevybočilo z hraníc a medzi stanovených zákonom. Takéto rozhodnutie však musí byť riadne odôvodnené a nesmie odporovať logike. Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia iba konštatuje, že navrhovateľ nespadá do kategórie osôb stanovených nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 1/2007 čl. 11 a preto sa mu humanitný azyl neudeľuje. Nariadenie len príkladmo uvádza okruh osôb, ktorým sa môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, zákon o azyle mu umožňuje udeliť tento typ azylu aj z iných dôvodov. Odporca mal pri rozhodovaní o udelení/neudelení azylu z humanitných dôvodov jednak preskúmať skutočný zdravotný stav navrhovateľa (či nespadá do kategórie ťažko chorých, či traumatizovaných osôb), resp. mal odôvodniť, prečo mu azyl z humanitných dôvodov pre prípady, ktoré navrhovateľ uviedol (vrátane tých rodinných), neudeľuje. Krajský súd v uvedenom prijatí názoru odporcu nesprávne vec právne posúdil.

K neposkytnutiu doplnkovej ochrany navrhovateľ uviedol, že odporca, ako aj krajský súd sa zaoberali aj dôvodmi neposkytnutia doplnkovej ochrany. Ako hlavný argument krajský súd opakovane používa tvrdenie o tom, že navrhovateľ nijako nepreukázal jeho pôsobenie v ochranke M. B.. V tejto súvislosti preto poukázal na argumentáciu uvedenú vyššie.

Ďalej uviedol, že príslušnosť ku kmeňu B. je aj na základe informácií založených v spise odporcu

dôvodom obáv pred vážnym bezprávím, obzvlášť v kontexte navrhovateľovho pôsobenia v ochranke L.. Sám sa vyjadril, že v prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva smrti, pričom tieto jeho obavy podporujú aj viaceré správy poukazujúce na zlé zaobchádzanie s osobami podporujúcimi bývalý režim prezidenta B.. Z týchto správ je zrejmé (už citovaných, resp. citovaných v oprávnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu), že navrhovateľovi by hrozilo vážne bezprávie. Nevyhol by sa väzeniu; nie je zrejmé, na základe čoho krajský súd dospel k názoru, že nie je na zozname hľadaných osôb (resp. na žiadnom zo zoznamov hľadaných osôb) a že mu (aj keby hneď na žiadnom zo zoznamov nebol) nehrozí nebezpečenstvo, prípadne uväznenie. Pokiaľ chcel odporca rozhodovať dôsledne o poskytnutí doplnkovej ochrany, mal preskúmať aj podmienky vo väzniciach v Líbyi, ako aj dôsledne preskúmať bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu. Na základe zistení, ktoré odporca vykonal, nebolo možné s dostatočnou istotou skonštatovať, že navrhovateľ by nebol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

K možnosti prípadného vnútorného presídlenia navrhovateľ poukázal na to, že je ochrnutý, rodina, ktorá zostala v krajine pôvodu, prišla o majetok a o prácu a jeden z bratov aj napriek zmene bydliska je nezákonne väznený, ich život nie je v bezpečí. Za daných okolností je predpoklad, že by dokázal žiť mimo svojho pôvodného zázemia a bez rodiny (nakolko táto sa v bezpečí nenachádza, k nim by preto vycestovať nemohol) nereálny; ak by chcel odporca uvažovať v tejto rovine, musel by skúmať, aké podmienky na život majú osoby takto ťažko zdravotne postihnuté nesúce si navyše so sebou minulosť podporovateľa Kadáfího režimu. Krajskému súdu vyčítal, že sa touto otázkou rovnako nezaoberal.

Aj v tomto prípade podľa navrhovateľa nebol dostatočne zistený skutkový stav veci a na základe tých málo informácií, z ktorých súd (aj odporca) vychádzal, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

III.

Stručné zhrnutie vyjadrenia odporcu k odvolaniu navrhovateľa

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril odporca tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

K námietke navrhovateľa, že odporca a neskôr súd mali vydať rozhodnutie na základe nedostatočne zisteného skutkového a právneho posúdenia veci uviedol, že navrhovateľ poukazoval na to, že súd sa mal zaoberať služobnými preukazmi, ktoré predložil až po vydaní rozhodnutia odporcu. O týchto preukazoch sa však počas rozhovoru nezmieňoval, na otázku či disponuje iným dokladom totožnosti v bode 27 výpovede jednoznačne uviedol, že iné doklady totožnosti nemá.

Odporca uviedol, že navrhovateľ počas pohovoru nemal záujem poukázať na iné skutočnosti, ktoré by podporili jeho tvrdenia, hoci bol k tomu opakovane vyzvaný.

Podľa odporcu navrhovateľ sa podanou žiadosťou o azyl snaží suplovať legalizovanie svojho pobytu na území Slovenskej republiky.

Na území Slovenskej republiky sa zdržiava od roku 2003, v roku 2006 uzavrel manželstvo s občiankou Slovenskej Republiky C., súčasne si osvojil dcéru manželky, R. nar. XX.XX.XXXX.

Na území Slovenskej republiky má od 6. marca 2007 do 6. marca 2012 udelený trvalý pobyt. V zákonom stanovenej lehote nepožiadala o predĺženie trvalého pobytu, nakoľko v tom čase nemal platný cestovný doklad. Pobyt mu zanikol 6. marca 2012. Keďže v súčasnosti vlastní platný doklad totožnosti, mieni na cudzineckej polícii požiadať o udelenie trvalého pobytu z dôvodu zlúčenia rodiny (str. 10 zápisnice z ústneho pohovoru).

Odporca uviedol, že navrhovateľ v podanom odvolaní neuviedol také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali zmenu rozhodnutia odporcu. Na dôvodoch rozhodnutia odporca zotrval.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Napadnutým rozhodnutím ČAS: MU-227-23/PO-Ž-2012 zo dňa 3.8.2012 odporca podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol mu doplnkovú ochranu. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení

všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade nebola preukázaná opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako to vyplýva zo zákona o azyle. Opísal v ňom zistený stav veci a ďalej uviedol, že podľa vyhladaných správ v súčasnosti sa ocitli v zlom postavení iba ľudia, ktorí aktuálne aktívne podporovali L. (L.i - poznámka súdu), čo však nie je prípad navrhovateľa, ktorý mal v jeho ochranke pracovať len do roku 2003, nakoľko od tohto roku sa legálne zdržiaval mimo Líbye - na Slovensku. O skutočnosti, že nie je líbyjskou stranou ani len hľadaný svedčí skutočnosť, že v roku 2012 si bez problémov predĺžil svoj cestovný pas, pre ktorý úkon musel predložiť potvrdenie o tom že v Líbyi nie je hľadanou osobou. V ďalšom analyzoval postavenie rodiny navrhovateľa z pohľadu jeho klanovej príslušnosti - ku klanu B. (Y. - poznámka súdu) a spochybnil na základe poznatkov samotného navrhovateľa ním tvrdenú príslušnosť k ochranke B.. K druhému dôvodu navrhovateľovej žiadosti o azyl - že na Slovensku má manželku a plnoletú dcéru s ktorými chce žiť - odporca uviedol, že pre zlúčenie rodiny neboli splnené zákonné podmienky. Odporca tiež odôvodnil neudelenie azylu navrhovateľovi z humanitárnych dôvodov. Pokiaľ ide o výrok, ktorým rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi tento odôvodnil tým, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal a ktoré aj identifikoval.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok - návrh zo dňa 12. septembra 2012, ktorým sa domáhal jeho zrušenia v celom rozsahu z dôvodov § 250j ods. 2 písm. a/, c/ Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.). V krátkosti zopakoval dôvody svojej žiadosti o azyl. Uviedol v ňom, že odporca sa v rozhodnutí nezaoberal otázkou splnenia podmienky jeho žiadateľa „na mieste“ i keď podľa jeho názoru naplnil predpoklady takejto žiadosti. Osobitne namietal, že ho odporca nevypočul k jeho politickým názorom, že ho nevyzval k predloženiu dôkazov na podporu jeho tvrdení. K návrhu pripojil sken preukazov (identifikačný preukaz č. XXXX Bezpečnostnej légie 219; preukaz č. P. s fotografiou, vydaný 7. júna 2010 na meno L.) a súdu navrhol nariadenie znaleckého dokazovania na overenie ich pravosti. Navrhovateľ tiež navrhol svoj výsluch pred súdom z dôvodu nedostatočne zisteného stavu veci. K neposkytnutiu doplnkovej ochrany namietal, že mu v prípade návratu hrozí nebezpečenstvo, že sa bojí smrti.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 9. apríla 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ku dňu 31. decembra 2012 zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu - Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a v zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Na základe citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Migračného úradu MV SR ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu- odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na

území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a/ do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa

písmena a/ do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytnú doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov.
(ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytnú doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že odporca vyhodnotil dôvody žiadosti o azyl ako také, ktoré nemožno subsumovať pod niektorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pre udelenie azylu relevantných v zmysle § 8 zákona o azyle.

V dôvodoch rozhodnutia sa síce zaoberá dôveryhodnosťou osoby navrhovateľa, avšak len sekundárne, keď uvádza, že samotná práca navrhovateľa v B. ochranke je sporná, pretože navrhovateľ nevedel uviesť ani názov jednotky Kádafiho ochranky a nevedele ani uviesť, že v blízkej prítomnosti B. pracovali ako ochrankyne ženy zo špeciálnej jednotky tzv. „Amazonky“.

Odporca totiž nezamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú z niektorých z dôvodov, ktoré v ustanoveniach § 12 ods. 2 písm. d/ rep. § 12 ods. 2 písm. j/ zákona o azyle implicitne s nedôveryhodnosťou osoby žiadateľa o azyl a udávaním iných osobných údajov spájajú taký spôsob rozhodovania, ktorý otázku posudzovania samotných dôvodov žiadateľa v zásade nepripúšťa.

Podľa § 12 ods. 2 písm. d/ ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a zdôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu nesúvislými, protirečivými, nepravdepodobnými alebo nedostatočnými vyhláseniami, na základe čoho nemožno jeho osobu považovať za dôveryhodnú.

Podľa § 12 ods. 2 písm. j/ ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a ide o ďalšiu žiadosť o udelenie azylu a žiadateľ uviedol iné osobné údaje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že otázka dôveryhodnosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu z hľadiska rozhodovania o jej udelení je pritom zásadná.

Pri jej posudzovaní je preto potrebné postupovať veľmi starostlivo, pričom nepochybne platí, že základný rámec posudzovania vytvára výpoveď žiadateľa.

Žiadateľ nesie bremeno tvrdenia, ktoré je ďalej vo vzájomnej interakcii so správnym orgánom rozvíjané a doplnené bremenom dôkazným.

Nie je však povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.

Naopak povinnosťou správneho orgánu je, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú či sponchybnujú. (viď rozsudok Nejvyššího správního soudu ČR zo dňa 21. decembra 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57).

Pokiaľ je možno výpovede žiadateľa o medzinárodnú ochranu podané v priebehu konania i napriek drobným nezrovnalostiam označiť za konzistentné a za súladné s dostupnými informáciami o krajine pôvodu, potom je potrebné z takejto výpovede vychádzať.

Pokiaľ teda odporca spornosť samotnej práce navrhovateľa v B. ochranke vyvodzuje zo skutočnosti, že navrhovateľ nevedel uviesť názov jednotky B. ochranky a nepoznal podľa odporcu všeobecne známe notoriety ako to, že v blízkej prítomnosti B. pracovali ako ochrankyne ženy zo špeciálnej jednotky tzv. „Amazonky“ a z neho vyvodil záver o spornosti resp. nedôveryhodnosti takéhoto tvrdenia, (že bol členom B. ochranky), takýto záver odporcu vyhodnotil Najvyšší súd SR za predčasný.

Odporcovi bolo možné vyčítať, že pri pochybnostiach, ktoré nadobudol v súvislosti s týmto tvrdením, nevykonával ďalšie dokazovanie - dopĺňujúci pohovor zameraný na podrobné otázky týkajúce sa popisu pôsobenia jeho činnosti ako člena ochranky, miesta a času pôsobenia, atď. ktorým by bolo možné takéto pochybnosti vyvrátiť, resp. potvrdiť.

Napokon navrhovateľ v štádiu konania pred krajským súdom predložil dva dôkazy (identifikačný preukaz č. XXXX Bezpečnostnej légie XXX; preukaz č. P. s fotografiou, vydaný 7. júna 2010 na meno L.).

Tieto dôkazy síce odporcovi neboli v čase ich rozhodovania známe, preto mu nebolo možné vyčítať, že sa nimi nezaoberali, na strane druhej, jedná sa o dokument, ktorý je spôsobilý potvrdiť vyjadrenia navrhovateľa, ktoré produkoval už v správnom konaní (o príslušnosti člena ochranky Kadáfího), preto odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu (§220 OSP) tak, že rozhodnutie odporcu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporcu o neudelení azylu je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu, ale ani odvolacieho súdu dopĺňovať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní. Preto nebolo dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporu zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.

Úlohou odporcu bude zaujať k nemu stanovisko, rovnako aj k ďalším dôkazom predloženým v štádiu konania pred súdom. A to najmä k dôkazu, ktorým preukazuje svoje tvrdenie, že členmi ochranky boli aj muži (správa novinárky L. o jej účasti na tlačovej konferencii: Zdroj: The Huffington Post: Gadaffi's "Green Revolution" turns 40, publikované: 31. augusta 2009, [online])

Po zaujatí stanoviska k pravosti dokladov ktoré navrhovateľ predložil, odporca posúdi ich obsahovú stránku, a zaujme stanovisko k posúdeniu tvrdenia navrhovateľa, že ako členovi B. ochranky mu po zmene politickej situácie mu hrozí prenasledovanie a to aj v kontexte informácií o krajine o pôvodu, ktorými odporca disponuje, a to, z dôvodu príslušnosti k určitému „B. loajálnemu“ kmeňu alebo mestu. Nakoľko ako sám odporca potvrdzuje, navrhovateľ patrí do kmeňa B. a pochádza mesta Syrta.

Keďže je nepochybné, že okolnosti, na ktorých navrhovateľ zakladá svoju žiadosť o azyl, nastali počas jeho pobytu mimo územia krajiny pôvodu, bude potrebné podľa odvolacieho súdu posúdiť, či navrhovateľa je možné považovať za žiadateľa „sur place“ a po zvážení tejto skutočnosti, zaujať k žiadosti navrhovateľa stanovisko, a to po dokazovaní, ktoré takémuto stanovisku musí predchádzať.

Posúdenie hrozby vážneho bezprávia

Dôvody udelenia doplnkovej ochrany sú definované v § 13a zákona o azyle.

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Za vážne bezprávie sa podľa tohto zákona považuje (§ 2 písm. f) :

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Kým ustanovenie § 13a zákona o azyle obsahuje celkovú definíciu osoby, ktorá má nárok na udelenie doplnkovej ochrany, ustanovenie § 2 písm. f/ zákona o azyle špecifikuje definíčný prvok vážneho bezprávia.

Zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelení či neudelení doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

Pokiaľ odporca vo svojom rozhodnutí nesplnenie podmienok poskytnutia doplnkovej ochrany odvodzuje zo zistenia, že navrhovateľ nespadá do žiadnej z kategórie osôb, ktoré potrebujú nejakú formu medzinárodnej ochrany, takýto záver odporcu považuje odvolací súd za predčasný.

Úlohou odporcu po vyhodnotení tvrdenia, že mu ako členovi B. ochranky hrozí prenasledovanie po zmene politickej situácie, vzhľadom na vysokú mieru násillia voči osobám spojených s bývalým prezidentom Kádáfim, bude potrebné posúdiť, či navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí reálne hrozí riziko vážneho a individuálneho ohrozenia.

VI.

Zhrnutie

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolacie námietky boli dôvodné a pokiaľ krajský súd na ne neprihliadol a považoval rozhodnutie odporcu za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom o azyle Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s takýmto právnym záverom krajského súdu nestotožnil a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa §220 OSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 a 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal právo na náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 275,94 Eur titulom trov právneho zastúpenia

- prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky) - plnomocenstvo zo dňa 8. januára 2013 - 130,16 Eur,
 - písomné podanie na súd vo veci samej - odvolanie proti rozsudku krajského súdu zo dňa 16.1.2013 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) - 130,16 Eur,
 - z režijného paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky - 7,81 eur x 2 = 15,62 Eur .
- Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi vyššie uvedenú náhradu trov konania vo výške 275,94 Eur k rukám jej právnej zástupkyne v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p v lehote desiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.